

สำเนาฉบับ

ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๒๒๗

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๖ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอให้รายงานผลการดำเนินการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของจำเลยหรือลูกหนี้
ตามคำพิพากษา

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๙๒๖ ลงวันที่ ๒๗
สิงหาคม ๒๕๕๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้มีหนังสือชักข้อ
ความเข้าใจแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของจำเลยหรือลูกหนี้
ตามคำพิพากษา และให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดรายงานผลการดำเนินการบังคับคดีและสืบหา
หลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของจำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้ ส.ป.ก. ทราบเป็นระยะทุก ๓ เดือน
ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ขอเรียนว่า ปัจจุบันมีสำนักงานการปฏิรูป
ที่ดินจังหวัดบางแห่งยังมิได้รายงานผลการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวให้ ส.ป.ก. ทราบแต่อย่างใด จึงขอให้
จังหวัดพิจารณาสั่งการให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำกับเจ้าหน้าที่ที่เป็นเจ้าของเรื่องผู้รับผิดชอบ
ถือปฏิบัติตามหนังสือดังกล่าวโดยเคร่งครัดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางสมพร ทองท้ว)

รองเลขาธิการปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย

โทร./โทรสาร ๐-๒๒๘๒-๒๕๔๑

ศิลา พิมพ์/ร่าง/ทาน.....ตรวจ

สำเนาฉบับ

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๙๒๖

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของจำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษา

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ๓๒ จังหวัด

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๔๐๔ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๘

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้แจ้งเวียนแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบังคับคดีและการสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของจำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษา เพื่อให้ถือปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน นั้น

เนื่องจากผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบังคับคดีและการสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของจำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ผ่านมาปรากฏว่า บางจังหวัดดำเนินการบังคับคดีและการสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของจำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาโดยขาดความรู้ความเข้าใจ ปล่อยปละละเลยไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบังคับคดีทำให้มีการบังคับคดีโดยผิดพลาด และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ ได้แก่ ปฏิรูปที่ดินจังหวัด ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย และนิติกรเจ้าของเรื่อง ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้กับ ส.ป.ก. ตามสัดส่วนที่ได้ปฏิบัติราชการในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น เพื่อเป็นการรักษาประโยชน์ของทางราชการและป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดขึ้น ส.ป.ก. จึงขอชักซ้อมความเข้าใจแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบังคับคดีและการสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของจำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษา ดังนี้

๑. วิธีปฏิบัติในการดำเนินการบังคับคดี กรณี ส.ป.ก. เป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ต้องดำเนินการ

๑.๑ ในทางศาล เมื่อ ส.ป.ก. ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา และจำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษามีได้ปฏิบัติตามคำพิพากษา ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ประสานงานกับพนักงานอัยการขอให้ศาลออกคำบังคับและหมายบังคับคดี ภายใน ๓ เดือน นับตั้งแต่วันที่ศาลได้มีคำพิพากษา (คดีถึงที่สุด)

๑.๒ กรมบังคับคดีหรือสำนักงานบังคับคดีจังหวัด โดยเจ้าพนักงานบังคับคดี เมื่อลูกหนี้ตามคำพิพากษามีได้ปฏิบัติตามคำบังคับ ส.ป.ก.จังหวัด ต้องดำเนินการประสานงานกับพนักงานอัยการขอศาลแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี สำหรับกรณีที่จำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษามีได้มีภูมิลำเนาในท้องที่ที่ศาลได้มีคำพิพากษา

/ หรือคำสั่ง ...

หรือคำสั่ง ต้องดำเนินการขอให้ศาลแต่งตั้งศาลอื่นทำการแทนไม่ว่าจะเป็นการส่งคำสั่งบังคับหรือการดำเนินการบังคับคดีให้เป็นศาลผู้ทำการแทน โดยเฉพาะทรัพย์สินของจำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาอยู่นอกเขตศาลที่ออกหมายบังคับคดี และในการบังคับคดี ส.ป.ก.จังหวัด จะต้องไปติดต่อกับเจ้าพนักงานบังคับคดีโดยตรง (จะมอบอำนาจช่วงไม่ได้ตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๕๗๗/๒๕๕๔ สั่ง ณ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔)

ในการดำเนินการบังคับคดี พิจารณาได้เป็น ๒ กรณี

ก) คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ให้خذใช้หนี้เงิน

- ส.ป.ก.จังหวัด ต้องไปขอตรวจสำนวนว่าได้มีหมายของศาลแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีมายังสำนักงานบังคับคดีหรือยัง เพื่อยื่นคำขอยึดทรัพย์ หรือหนังสือมอบอำนาจในการเป็นผู้นำยึดทรัพย์ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและขายทอดตลาดนำเงินมาชำระให้กับเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งมีระยะเวลาการดำเนินการบังคับคดีภายใน ๑๐ ปี นับแต่วันมีคำพิพากษา ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

- ส.ป.ก.จังหวัด ต้องให้ความร่วมมือกับเจ้าพนักงานบังคับคดี ในการดำเนินการยึดทรัพย์ลูกหนี้ตามคำพิพากษา โดยจัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะการนำยึดอสังหาริมทรัพย์ที่มีเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ต้องมีสำเนาเอกสารที่เจ้าพนักงานที่ดินรับรองไม่เกิน ๑ เดือน สำเนาทะเบียนบ้านของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้ถือกรรมสิทธิ์ แผนที่การเดินทางไปที่ตั้งทรัพย์ที่จะยึดพร้อมสำเนา ภาพถ่ายปัจจุบันของทรัพย์ที่จะยึดและแผนผังของทรัพย์ที่จะยึดโดยระบุขนาดกว้างยาว ราคาประเมินที่ดินซึ่งเจ้าพนักงานที่ดินรับรองไม่เกิน ๑ เดือน ในกรณีไม่สามารถนำส่งได้ให้ผู้นำยึดเป็นผู้รับรองราคาประเมินดังกล่าว พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) เช่น หนังสือสัญญาจำนอง รวมทั้งวางเงินทรองค่าใช้จ่ายขึ้นบังคับคดีสำนวนละ ๒,๕๐๐ บาท และนำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปทำการยึดทรัพย์ด้วยตนเอง วางเงินค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการประกาศขายทอดตลาดในแต่ละคราว ดูแลการขายทอดตลาดซึ่งจะต้องคัดค้านการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดี กรณีขายต่ำกว่าราคาที่เป็นจริงหรือเป็นการขายที่เกิดขึ้นโดยฉ้อฉล ในการนำยึดทรัพย์ที่จำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วม ควรนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดเฉพาะส่วนของจำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษา แม้ว่ากฎหมายจะบัญญัติมิให้เจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมร้องขัดทรัพย์ แต่กฎหมายยอมให้ใช้สิทธิร้องขอถอนส่วนหรือขอแบ่งส่วนได้การดำเนินการบังคับคดีลักษณะนี้จึงต้องพึงระมัดระวัง ส่วนการอายัดทรัพย์ เช่น ลูกหนี้ตามคำพิพากษามีเงินฝากกับสถาบันทางการเงินหรือสิทธิเรียกร้องต่อบุคคลภายนอก ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการติดต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี ให้มีหนังสือไปยังสถาบันทางการเงินนั้นๆ หรือบุคคลภายนอก ให้อายัดเงินและส่งเงินมายังเจ้าพนักงานบังคับคดีหรืองดเว้นการจำหน่ายสิทธิเรียกร้อง ทั้งนี้ ตามมาตรา ๓๑๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

- ในการดำเนินการบังคับคดี หาก ส.ป.ก.จังหวัด เพิกเฉยไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดเจ้าพนักงานบังคับคดีอาจขอให้ศาลสั่งถอนการบังคับคดี ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๙๕ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ข) คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ให้กระทำการหรืองดเว้นการกระทำ เช่น คดีที่ศาลมีคำพิพากษาให้จำเลยและบริวารออกจากที่พิพาทหรือให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง

- ส.ป.ก.จังหวัด ต้องไปขอตรวจสำนวนว่าได้มีหมายของศาลแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีมายังสำนักงานบังคับคดีหรือยัง เพื่อยื่นคำขอยึดทรัพย์ หรือหนังสือมอบอำนาจในการเป็นผู้นำยึดทรัพย์ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและขายทอดตลาดนำเงินมาชำระให้กับเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งมีระยะเวลาการดำเนินการบังคับคดีภายใน ๑๐ ปี นับแต่วันมีคำพิพากษา ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

- ส.ป.ก.จังหวัด ต้องยื่นคำแถลงขออนุญาตเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการปิดประกาศขับไล่หรือรื้อถอน และวางเงินค่าใช้จ่ายขึ้นบังคับคดีสำนวนละ ๑,๕๐๐ บาท พร้อมเตรียมยานพาหนะในการรับ-ส่งเจ้าพนักงานบังคับคดีไปยังที่พิพาท ฯลฯ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๙๖ จัดว่า ถึงมาตรา ๓๐๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ค) ทั้งในกรณีข้อ ก) และข้อ ข) ศาลอาจมีคำพิพากษาให้จำเลยชดใช้ค่าฤชาธรรมเนียม (กำหนดไว้ในสำนวนคดีของศาล) ค่าทนายความ หรือค่าขึ้นศาล ซึ่งเป็นหนี้เงิน ส.ป.ก.จังหวัด ต้องดำเนินการให้จำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลด้วย หากจำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ส.ป.ก.จังหวัด ก็ต้องดำเนินการบังคับคดีตามข้อ ก) เช่นเดียวกัน

๒. กรณีจำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษา ขอฟ่อนชำระหนี้ภายหลังจากศาลมีคำพิพากษา ให้ส่งเรื่องให้ ส.ป.ก. ดำเนินการขอความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังเป็นรายกรณีไป โดย ส.ป.ก.จังหวัด ต้องจัดส่งหนังสือแสดงความประสงค์ขอฟ่อนชำระหนี้ของจำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษา สถานะภาพเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่ายและทรัพย์สินของลูกหนี้ เพื่อประกอบการพิจารณาของกระทรวงการคลัง

อนึ่ง ในการดำเนินการบังคับคดีโดยเฉพาะการนับระยะเวลาในการบังคับคดีตามกฎหมายและการสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของจำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาทุกระยะ ๓ เดือน และรายงานผลการดำเนินการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินให้ ส.ป.ก. ทราบทุกระยะ ๓ เดือน ในกรณีนี้ จึงขอให้จังหวัดได้พิจารณาสั่งการและกำชับ ส.ป.ก.จังหวัด และเจ้าหน้าที่ที่เป็นเจ้าของเรื่องผู้รับผิดชอบ หากเจ้าหน้าที่ผู้ใดไม่ทำอะไรโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อเป็นเหตุให้การดำเนินการบังคับคดีขาดระยะเวลาดำเนินการบังคับคดี หรือดำเนินการบังคับคดีไม่ครบถ้วนตามแนวปฏิบัติที่ ส.ป.ก. และกระทรวงการคลังได้กำหนดไว้ กรณีนี้ให้ถือว่าเป็นความผิดทางวินัยและจะต้องรับผิดชอบในทางอาญาหรือทางแพ่ง (ถ้ามี)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ทั้งนี้ ขอได้โปรดแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

สำนักกฎหมาย

โทร./โทรสาร ๐-๒๒๘๒-๒๕๔๑

(นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๒๗/๑๑/๒๕๕๗
๒๗/๑๑/๒๕๕๗

นิติสิทธิ์ พิมพ์/ร่าง/ทาน.....ตรวจ

๒๗.๑๑.๒๕๕๗